

ZARZĄDZENIE

Dnia 24 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2025 r.,
w sprawie pisma obrońcy R.S.,
sygnalizującego konieczność wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2024 r., sygn. akt III KS 27/24,
oddalającym skargę obrońcy na wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. IV Ka 1531/23,
uchylający w części wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w
Krakowie
z dnia 9 maja 2023 r., sygn. II K 1052/18/N
i w tym zakresie przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania
na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził:

**stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania
z urzędu.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego R.S. o
wznowienie postępowania sądowego prawomocnie zakończonego postanowieniem

Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2024 r., III KS 27/24, oddalającym skargę obrońcy na wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1531/23. W uzasadnieniu tego wniosku obrońca oskarżonego podniósł, iż w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 k.p.k.

Wniosek obrońcy oskarżonego należało potraktować, zgodnie z treścią art. 9 § 2 k.p.k., jako sygnalizację wystąpienia podstawy do wznowienia z urzędu postępowania skargowego zakończonego wymienionym wyżej postanowieniem Sądu Najwyższego, bowiem podnoszone w nim uchybienie, określone w art. 439 § 1 k.p.k., może stanowić podstawę wznowienia z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z uwagi na wskazywaną w treści wniosku o rozważenie wznowienia z urzędu, bezwzględną przyczynę odwoławczą, został on potraktowany jako sygnalizacja podjęcia czynności z urzędu. Pismo to nie stanowi wniosku o wznowienie postępowania w rozumieniu przepisów rozdziału 56 k.p.k., ale wyłącznie sygnalizację możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, stanowiącej podstawę do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21).

Tak też zgodnie wskazuje się w orzecznictwie i piśmiennictwie, uznając, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. uchwała siedmiu sędziów SN z dnia 7 maja 2005 r., I KZP 5/05). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje więc po stronie sądu, do którego je skierowano, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (zob. postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2022 r., IV KZ 55/21). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2024 r., I KO 53/23; zarządzenie SN z dnia 23 listopada 2022 r., III KO 95/22).

Przed oceną przesłanek wskazanych w piśmie sygnalizacyjnym, należy odnieść się do samej dopuszczalności wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie.

Jak wskazuje się w orzecznictwie i co wynika z *rato legis* instytucji wznowienia postępowania dotyczy ona jedynie postępowania w jego głównym nurcie. Z treści przepisów art. 540 k.p.k. oraz art. 540a k.p.k. wynika w sposób bezsporny, że postępowanie sądowe, prawomocnie zakończone, musi rozstrzygać o odpowiedzialności karnej oskarżonego, a nie o jakiegokolwiek kwestii incydentalnej, chociażby istotnej dla oskarżonego, rozstrzyganej w toku postępowania karnego. Stanowisko to jest ugruntowane w judykaturze Sądu Najwyższego (zob. postanowienie SN z 29 stycznia 2008 r., IV KO 118/07; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 maja 2007 r., V KZ 24/07; postanowienie SN z dnia 12 czerwca 2003 r., IV KZ 16/03; postanowienie SN z dnia 2 sierpnia 2023 r., I KZ 10/23; postanowienie SN z 27 sierpnia 2008 r., IV KZ 59/08; postanowienie SN z 11 września 2008 r., IV KZ 62/08). Postępowania incydentalne mogą być przedmiotem wznowienia tylko wówczas, gdy zapadłe w nich orzeczenia definitywnie zamykają rozpoznanie danej kwestii, wywołując trwałe skutki (zob. postanowienie SN z 25 września 2013 r., III KK 231/13).

Postępowanie skargowe, do którego odnosi się wniesione w przedmiotowej sprawie pismo sygnalizacyjne co do konieczności wznowienia postępowania z urzędu, ma charakter uboczny i dotyczy jedynie kontroli zasadności wydania przez sąd odwoławczy wyroku o charakterze kasatoryjnym, nie przesądzając w żadnym stopniu o kwestii odpowiedzialności karnej wnioskodawcy, co wynika z ograniczonych podstaw skargi, określonych w art. 539a § 3 k.p.k. W tym kontekście warto zauważyć, że w art. 540 § 1 k.p.k. mowa jest wprost o postępowaniu zakończonym prawomocnym orzeczeniem, które cechuje się prawomocnością zarówno w znaczeniu formalnym, jak i materialnym. Tymczasem wyroki kasatoryjne sądów odwoławczych, jak i w konsekwencji orzeczenia Sądu Najwyższego wydawane w postępowaniu prowadzonym w trybie rozdziału 55a k.p.k., takich przymiotów nie posiadają (zob. zarządzenie SN z dnia 16 listopada 2021 r., II KO 93/21).

Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania w sprawie zakończonej orzeczeniem Sądu Najwyższego wydawanym w postępowaniu skargowym, prowadzonym w trybie rozdziału 55a k.p.k., albowiem nie kończy ono postępowania. Wydane w tym trybie orzeczenia przesądzają jedynie o tym, na jakim etapie będzie toczyło się dalej postępowanie karne, tj. czy będzie to postępowanie przed sądem pierwszej instancji (gdy skarga zostanie oddalona), czy też będzie to postępowanie przed sądem odwoławczym (gdy wyrok zostanie uchylony i sprawa przekazana do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym - na skutek uwzględnienia skargi). Tym samym postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2024 r., w sprawie o sygn. akt III KS 27/24, w przedmiocie oddalenia skargi obrońcy oskarżonego nie kończy postępowania sądowego w sprawie R.S. prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie. Powyższe stanowi przeszkodę formalną dla rozpatrzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wznowienie z urzędu postępowania w sprawie, której dotyczy sygnalizacja, jest niedopuszczalne.

Na powyższe zarządzenie zażalenie nie przysługuje.

[WB]

[a.ł]